

I ara mateix

Després de llegir *Els vulnerables*, estic convençut que la història de l'obrerisme a Catalunya, si és que tal sintagma posseeix algun significat ara, és un tema del qual cal saber més, per bé que els materials estiguin dispersos en tota mena de llibres i papers, inèdits o desconeguts per al gran públic. Ara que l'únic que se'ls acut als legisladors educatius ara mateix és incorporar l'evangeli dels cursos d'economia d'empresa i tecnologia als nous plans d'estudi, i reduir a la mínima expressió els estudis de literatura i filosofia, llegir-lo és quasi revolucionari. Un mateix constata en els estudis publicats durant el temps del pujolisme que la història de la burgesia era l'element més conegut, imprès i valorat. Cada cosa posseeix el seu valor: la història de l'obrerisme català ha circulat sovint per canals clandestins. Ni tan sols els partits que duen l'adjectiu obrer al seu nom de pila han aconseguit de fer conèixer la història i el relat d'aquesta classe social.

Aquell lector que pensi que un llibre no sentimental ni intimista,

sinó més aviat esbojarrat que relati una història d'un heroi com Gregori Salicrú, en el si d'una incipient indústria, alguns experiments, i una ciutat que és una gran Encisera, que sàpiga que l'editorial Comanegra –hem tornat a les editorials minúscules perquè les altres han estat devorades per una macroeditorial que precisament mai publicaria una història de l'obrerisme com la que miraré de ressenyar–, ha publicat una novel·la de Julià de Jòdar, atrevida i curiosa que tracta sobre la història dels treballadors en el temps de la dictadura de Primo de Rivera. Que s'ho apunti.

Julià de Jòdar, novel·lista juganer, polític d'obra interessant i poc valorada en els cercles acadèmics, ha saquejat una quantitat d'arxius i llibres sobre la història dels obrers a la ciutat de Barcelona en la dècada dels anys 20, tal com es pot comprovar en la bibliografia final. Ha publicat un llibre llampant, d'encàrrec, escrit veloçment com ha admès ell mateix, i que també permet una lectura molt àgil i substanciosa.

La idea inicial és encomanar a

diverses escriptores i escriptors una sèries de novel·les que unís la commemoració de la publicació de *Frankenstein* de la cèlebre Mary Shelley i la ciutat de Barcelona, imant per a tants turistes i tafaners i lectors.

Julià de Jòdar ha complert la seua part escrivint un llibre en què la documentació precisa sobre aquest moment històric i aquesta ciutat –en especial, el districte cinquè, però també les cases barates del Prat i l'arc de Ciré, un dels llocs més coneguts i emblemàtics de la Barcelona canalla des d'abans de la República– és usada com a argamassa narrativa.

Els vençuts, així es titula, és feliçment imperfecte, caòtic i sense fervor noucentista. No es pot escriure altrament sobre l'assumpte. És un llibre narrat des de la joia que llampaga en els projectes vitals contra els rics i els ximplers que remenen les cireres, el 1929. I ara mateix.

MIQUEL DE PALOL, AMB LA RESTA D'AUTORS I AUTORES DEL PROJECTE LITERARI PROPOSTAT PER L'EDITORIAL COMANEGRA

ACN / PERE FRANCESC